

Magasin om

Ansvarlige investeringer

2023

Vi investerer i klima og grøn omstilling
Nej til bestyrelser uden en klimaplan
Ansvarlighed giver gode afkast

Akademiker
Pension

Vi investerer i grøn omstilling og presser på for et gearskifte

AkademikerPensions arbejde med klima tager udgangspunkt i Paris-aftalen og målet om at begrænse temperaturstigningen til 1,5 grader. Det er fortsat verdenssamfundets mål, senest bekræftet ved COP 28-mødet i Dubai i slutningen af 2023. Selv om flere og flere mener, at det i stigende grad virker urealistisk, så holder vi og andre investorer fast i det fokus.

Vi har de seneste år set konsekvenserne af den globale opvarmning i form af oversvømmelser, tørker, hede-bølger og naturbrande overalt i verden. I Danmark har vi i 2023 også set, hvordan høje vandstande og kraftig vind gav stormflod, som fik store konsekvenser for helt almindelige husejere.

I AkademikerPension er vi helt klar over, at vi må handle nu. Som en stor investor har vi et særligt ansvar, og vi har stort fokus på at presse selskaber, banker og andre investorer, der nøler i den nødvendige grønne omstilling. I 2023 betød det, at vi indførte en ny og mere konstant stemmepolitik over for både banker og mellem- og storudledende selskaber, som vi er investeret i.

Vi påvirker selskaber til større ansvarlighed

Udover at reducere CO₂ fra investeringerne, at tilføre flere grønne investeringer og frasælge fossile investeringer, er det aktive ejerskab vigtigt for os. Med det kan vi nemlig påvirke selskaber og regeringer til større ansvarlighed. Det gør vi gennem dialog, samarbejde med andre investorer og med NGO'er. Vi blander os også i den offentlige debat for at få selskaber til at skifte gear og rykke hurtigt nok. Og det gør vi bestemt også for at beskytte den langsigtede værdi af vores investeringer.

I 2023 har vi også styrket vores indsats i forhold til fundamentale arbejdstagerrettigheder. Det har vi blandt andet gjort ved at udvide vores internationale samarbejde, stille aktionærforslag og ved at udarbejde et standpunkt om arbejdstagerrettigheder.

Ansvarlighed og afkast hænger sammen

I AkademikerPension hænger afkast og ansvarlighed uløseligt sammen. I 2023 endte årsafkastet på 9 procent, og det anser vi for tilfredsstillende i et år præget af uro og turbulens. Når vi beslutter, om vi vil frasælge eller ekskludere en investering, er spørgsmålet om, hvilken konsekvens det vil have for afkastet, altid en del af den analyse, der ligger forud. Samtidig overvåger vi efterfølgende, hvilken effekt det har haft for afkastet. Siden april 2018 har vi frasolgt en del aktiver, men den samlede effekt for de tre sektoreksklusioner og landeeksklusion, vi har foretaget, har faktisk givet positivt afkast på 0,2 procent. Det og meget mere kan du læse om i dette magasin, som har til hensigt at give dig et overblik over vores væsentligste initiativer og resultater i 2023.

Hvis du ønsker flere detaljer, vil jeg opfordre dig til at læse vores lange ansvarlighedsrapport på akademikerpension.dk/ansvarlig-rapport

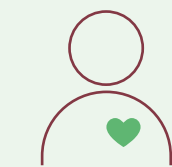
Janne Gleerup

Bestyrelsesforkvinde

2023 tal & fakta

Medlemmer

Antal medlemmer

170.794

Gennemsnitlig optagelsesalder

31 år

Gennemsnitlig indbetaling til pension

6.957 kr.

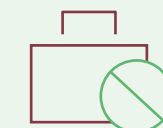

Kvinder

55 %

Mænd

45 %

Gennemsnitlig pensionsalder

67 år

Gennemsnitligt antal år medlemmer lever af deres pension

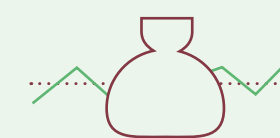
22,5 år

Afkast

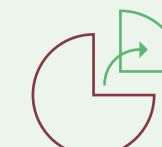
Årsafkast 2023

9 %

Gennemsnitlig årligt afkast 2009-2023

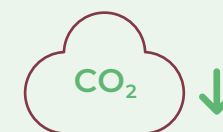
7,7 %

Afkasteffekt af fossilt frasalg siden 2018

0,1 %

Mål og status

CO₂-reduktionsmål for investeringer 2025 ift. 2019: minus 26,8%

Reduktion siden 2019

-52 %

*se side 15

Klimavenlige investeringer skal i 2030 udgøre 22,5 %

I 2023 udgør klimavenlige investeringer

11 %

Mål for andel børsnoterede selskaber med validerede klimaplaner: 2025: 32 % og 2030: 100 %

Status 2023

21 %

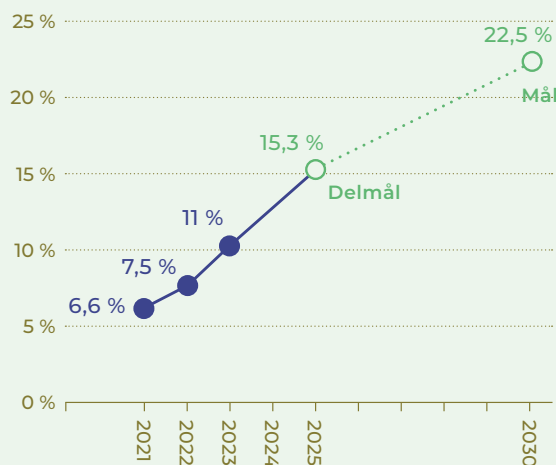
Vi investerer i klima og grøn omstilling

AkademikerPensions ambition er at være Danmarks mest ansvarlige pensionskasse, og for os er ansvarlighed en forudsætning for et godt, langsigtet afkast. Derfor understøtter vores investeringspolitik Paris-aftalen, og vi arbejder på, at vores investeringer skaber positive forandringer.

Vi tror på, at når vi skal sikre den størst mulige opsparing til vores medlemmer, er det afgørende, at vi investerer under hensyn til blandt andet klima og miljø. De selskaber, vi investerer i, skal nemlig stadig være relevante 10, 20 og 30 år ud i fremtiden.

Mål for klimarettede investeringer

I 2021 hævede vi vores klimamål, så 22,5 procent af vores investeringer i 2030 skal være grønne og klimavenlige. Det tidligere mål hed mindst 12,5 procent.

I 2023 investerede vi blandt andet i disse projekter, der skal være med til at øge andelen af klimarettede grønne investeringer i vores portefølje:

Store investeringer i vindmøller

Vi har i 2023 været medinvestor i flere store vindmølleprojekter. Vi har sammen med vores medinvestorer overtaget 50 procent af et irsk havvindmølleprojekt, som i alt kommer til at levere 2,2 GW, hvilket kan forsyne cirka to millioner husstande med strøm.

Ud for USA's østkyst skal havvindmøller skabe tusindvis af arbejdspladser, forsyne mere end 700.000 hjem med strøm og undgå op til 1,1 millioner tons årligt i CO₂, hvilket svarer til årligt at fjerne 225.000 benzin- og dieslbiler fra vejene.

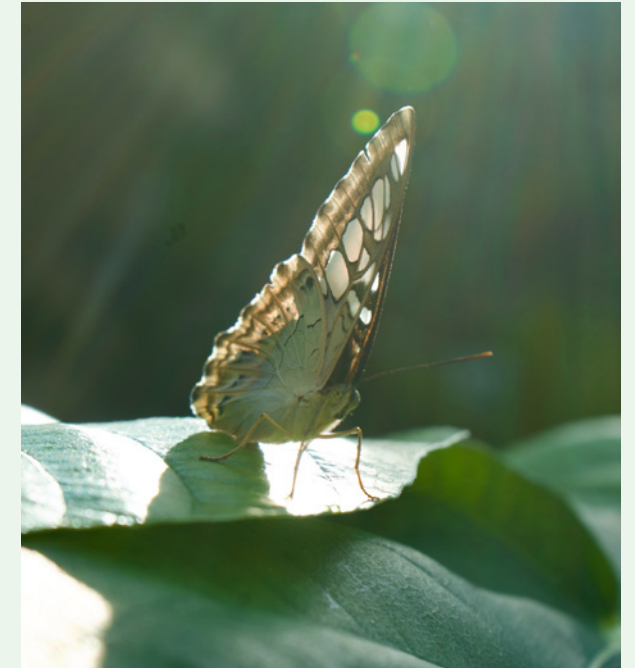
I Tyskland er vi med til at opføre 64 havvindmøller, som skal levere strøm til mere end en million tyske husstande.

Klimavenlige projekter

Når vi køber grønne og blå obligationer, garanterer det pågældende land, at pengene fra udstedelsen målrettet går til et konkret klimavenligt projekt. Det betyder, at vi som investor er sikker på, at pengene rent faktisk er målrettet den grønne omstilling samtidig med, at vi får et godt og stabilt afkast af investeringen. I 2023 rundede vores målrettede klimaobligationsinvesteringer en kvart milliard kroner.

Eksempler på grønne og blå obligationer:

- Pakistan:** Opførelse af vandkraftværker
- Chile:** Opførelse og renovering af offentlige bygninger med mere miljøvenlige materialer
- Ungarn:** Sol- og vindenergi
- Ecuador:** Beskyttelse af havmiljø ved Galapagosøerne

Vi styrker fokus på biodiversitet

Et af de initiativer, der skal gavne biodiversiteten, er Nature Action 100, som er et globalt initiativ, hvor en række investorer går sammen for at lægge pres på en række selskaber for at nedbringe deres afhængighed af og påvirkning på naturen. Nature Action 100 fokuserer på virksomheder i nøglesektorer, som er systematisk vigtige for at vende tabet af natur og biodiversitet inden 2030.

Vi har også underskrevet Finance for Biodiversity Pledge, som er en erklæring for finansielle institutioner, der lover at arbejde for at beskytte biodiversitet. Som underskriver sender vi samtidig et signal til globale ledere om at beskytte og restaurere biodiversiteten.

Vi investerer 500 millioner kroner i ny klimafond

Med tilsagn om investering på næsten 500 millioner kroner i den franske vedvarende energifond Omnes satte vi endnu mere fart i udbygningen af den europæiske vind- og solenergi. Omnes er en fransk kapitalforvalter, som har specialiseret sig i at udvikle unoterede projekter inden for landvindmøller og solcelleparker i Europa.

Medinvestor i stortilet solenergiprojekt

Sammen med en række pensionselskaber investerede vi tilsammen 3,8 milliarder kroner, hvoraf AkademikerPensions andel var 308 millioner kroner, i et nyt projekt i Californien, som kommer til at levere omkring 1500 GWh grøn strøm per år. Det svarer til forbruget i 225.000 californiske husstande og vil reducere CO₂-udledningen med 600.000 tons om året. Helt konkret består investeringen af to sammenhængende solcelleparker og en batterilagingsfacilitet.

Det handler både om afkast og ansvar, når vi sammen med andre institutionelle investorer forsøger at få store selskaber til at overholde helt basale rettigheder.

Vi styrker fokus på rettigheder

”

Globalt set ligger der et kæmpe potentiale i arbejdet med arbejdstager- og menneskerettigheder. Rettigheder er under pres i det meste af verden, men det nye fokus fra en lang række investorer giver håb for, at det kan lykkes.

administrerende direktør, Jens Munch Holst

Kan vi styrke vores afkast ved at sikre arbejdstager- og menneskerettighederne?

Det korte svar: Ja, det mener vi helt bestemt.

Og så til det lidt længere svar: Ved at beskytte og opretholde de fundamentale rettigheder kan vi som investor være med til at mindske systemiske risici ved ulighed og økonomisk udnyttelse.

Eller sagt på en anden måde – ved at respektere disse rettigheder mener vi, at selskaberne bliver drevet på en bedre måde og dermed er en bedre, langsigtet investering.

Derfor har vi i AkademikerPension brugt 2023 på at styrke vores fokus på netop arbejdstagerrettigheder.

Styrket dialog med den internationale fagbevægelse

Vi er gået sammen med 19 andre investorer for at danne the Labour Rights Investor Network, som vil sætte fokus på de fundamentale arbejdstagerrettigheder i vores aktive ejerskab. Sammen repræsenterer vi over 15.000 milliarder kroner i investeringer, og sammen vil vi tilskynde virksomhederne til at respektere medarbejdernes rettigheder.

”Globalt set ligger der et kæmpe potentiale i arbejdet med arbejdstager- og menneskerettigheder. Rettigheder er under pres i det meste af verden, men det nye fokus fra en lang række investorer giver håb for, at det kan lykkes”, fortæller vores administrerende direktør, Jens Munch Holst.

Pres på Tesla

To af de selskaber, vi forsøger at lægge pres på omkring arbejdstagerrettigheder, er Amazon og Tesla.

I Teslas tilfælde er vi medunderskrivere på et brev til bestyrelsen, hvor vi opfordrer den til at tage dialogen om strejken, som brød ud i slutningen af 2023 på de svenske Tesla-værksteder.

”Kort og godt beder vi selskabet om at respektere den årelange nordiske tradition med respekt for kollektive forhandlinger og arbejdstagerrettigheder. Og samtidig rækker vi ud, så selskabets ledelse forhåbentlig takker ja til et møde, og vi kan få en dialog i stedet for et skyttegravsskænderi”, fortæller Jens Munch Holst.

Han anerkender, at Tesla udgør et investeringsdilemma.

”Tesla er et af de selskaber, vi anser for at være markedsledende på den grønne omstilling. Men på samme tid kan man sige, at et selskab, der nægter at forhandle kollektive overenskomster, ikke er specielt godt. Selskaber, der ikke respekterer grundlæggende arbejdstagerrettigheder, kan på lang sigt udgøre en investeringsmæssig risiko”, siger han.

Derfor håber Jens Munch Holst også, at Teslas ledelse vælger dialogens vej.

”Vi håber, at konflikten i Sverige vil påvirke Tesla i den rigtige retning, så ledelsen tegner overenskomst. Tesla skal have pres mange steder fra. Nogle vælger at sælge deres aktier, og nogle bliver inde og tager dialogen med Tesla, og det er det, vi gør lige nu”, siger han.

Kollektivt pres på Amazon

I forhold til Amazon har vi i samarbejde med en række internationale investorer indsendt et aktionærforslag til Amazons generalforsamling i 2024. Aktionærforslaget skal sikre, at selskabets ledelse kan dokumentere, at den respekterer medarbejdernes ret til at organisere sig i fagforeninger og forhandle løn og arbejdsvilkår kollektivt.

”Mange amerikanske selskaber har desværre store udfordringer, når det kommer til at respektere retten til, at ansatte kan organisere sig i fagforeninger og forhandle kollektivt. Det matcher rigtig dårligt med vores værdier som arbejdsmarkedspensionskasse, og vi har derfor i mange år bragt dette op over for de amerikanske selskaber, vi investerer i”, fortæller vores administrerende direktør, Jens Munch Holst.

Derudover er vi gået sammen i et initiativ med en lang række danske pensionselskaber, hvor vi forsøger at lægge et kollektivt investorpres på Amazons ledelse, så den respekterer medarbejdernes ret til at organisere sig i fagforeninger og forhandle løn og arbejdsvilkår kollektivt.

Pres på Carlsberg, Mærsk og FLSmidth

2023 blev også året, hvor vi med tre aktionærforslag forsøgte at lægge pres på Carlsberg, Mærsk og FLSmidth omkring arbejdet med menneskerettigheder. Helt konkret stillede vi sammen med LD Fonde (det tidligere Lønmodtagernes Dyrtidsfond) et aktionærforslag, hvor vi opfordrede de tre selskaber til at styrke deres transparens og offentlige kommunikation om selskabernes due diligence for menneskerettigheder og håndtering af menneskerettighedsrisici. Aktionærforslagene blev

godkendt af generalforsamlingen hos FLSmidth, men ikke hos Mærsk og Carlsberg.

”I dag er det ikke længere kun begreber som markedsrisici, likviditetsrisici og andre traditionelle finansielle begreber, der spiller ind, når vi skal vurdere, om et selskab er en god investering. Danmarks største virksomheder gør klogt i at kunne dokumentere, at de respekterer menneskerettighederne. Ellers kan det koste på bundlinjen”, fortæller Jens Munch Holst.

Nyt standpunkt om arbejdstagerrettigheder

I 2024 bliver vores arbejde med arbejdstagerrettigheder endnu mere fokuseret. I første kvartal får vi nemlig vedtaget et nyt standpunkt for arbejdstagerrettigheder. Med det i hånden kan vi fortælle vores medlemmer, forvaltere og samarbejdspartnere, hvordan vi præcist står på området. På den måde kan vi bedre og mere systematisk vælge de tiltag, der skal til, når vi skal lægge pres på selskaberne i vores portefølje.

Vi er også i dialog med Ørsted omkring en styrkelse af selskabets arbejde med arbejdstagerrettigheder. Dette arbejde sker gennem det FN-støttede Principles for Responsible Investments.

Nej til bestyrelser uden en klimaplan

I 2023 indførte vi en ny stemmepolitik, der betyder, at vi som udgangspunkt stemmer imod en bestyrelsesformand, hvis selskabet ikke har styr på klimarisici.

I AkademikerPension mener vi, at selskaber, der ikke formår at omstille sig i en mere klimavenlig retning, udgør en afkastmæssig risiko på sigt.

Derfor forsøger vi at presse de selskaber, som vi er investeret i, til at have styr på klimarisici og til at have en klar klimaplan, der lever op til Paris-aftalen. I 2023 betød det, at vi indførte en ny stemmepolitik over for dels banker og dels mellem- og storudledende selskaber herunder også udenlandske selskaber, som AkademikerPension er investeret i. Det er nemlig slut med at se gennem fingre med selskaber, der nøler med deres klimastrategi, og som ikke leverer passende rapportering eller målsætninger på klimafronten.

"Vi har besluttet, at det er på tide at holde bestyrelsesformanden eller -kvinden direkte ansvarlig for, om selskabet har en ordentlig klimaplan. På den baggrund vil vi som udgangspunkt fremover stemme imod bestyrelsesformanden på generalforsamlingen, hvis selskabet ikke har sådan en plan", fortæller administrerende direktør, Jens Munch Holst.

Den nye stramning fremgår af det årsbrev, som AkademikerPension i begyndelsen af 2023 sendte til alle de danske aktieselskaber, vi er investeret i.

"Vi ønsker at være transparente og tydelige, og derfor er vi åbne om vores nye praksis. Vi prøver at sende et

signal om, at vi mener det alvorligt, og at vi ønsker forandring, og det kræver, at vi offentligt sætter ord på det og ikke blot afleverer en anonym stemme blandt andre aktionærer. Det skal være slut med at berette om klimaplaner, uden at det materialiserer sig i reel handling", siger direktøren.

Danske banker mærkede konsekvensen

Nordea, Ringkjøbing Landbobank, Sydbank og Jyske Bank mærkede alle konsekvensen af vores nye stemmepolitik.

Hos Ringkjøbing Landbobank skete det for eksempel på grund af bankens manglende offentlige målsætninger omkring udlån til fossile projekter.

"Vi skal have tydelige holdninger til, hvad man vil og ikke vil låne til, og det indebærer tydelige målsætninger. Vi tror eksempelvis ikke, at banken finansierer nye olieboringer i det arktiske område, men vi kan heller ikke vide det, hvis banken ikke skriver det", fortæller Jens Munch Holst.

AkademikerPension besluttede også at stemme imod genvalg af Nordeas bestyrelsesformand, Stephen Hester, fordi banken fortsat låner penge til selskaber, der ekspanderer fossil produktion.

"Nordea gør det bestemt bedre end mange andre internationale banker, men i vores optik er der behov for en opstramning. Godt nok låner banken ikke direkte til nye fossile ekspansionsprojekter, men de låner stadig til moderselskaberne bag, og kapital er jo som vand - man kan ikke skille det kolde og det varme vand ad, så Nordea ender med at støtte fossil ekspansion", fortæller Jens Munch Holst.

Flere klimaretssager

2023 var også året, hvor vi var med i flere klimaretssager. I februar støttede vi den anerkendte NGO, ClientEarth, som forsøgte at danne præcedens ved at få Shells bestyrelse dømt for ikke at varetage aktionærernes langsigtede interesser, når den ikke håndterer klimarisici ordentligt og fremlægger en klimaplan i overensstemmelse med Paris-aftalen. Det britiske retssystem valgte dog at afvise sagen, men trods det har vi sammen med ClientEarth sendt et stærkt signal til Shells ledelse om, at det er på tide at ændre klimakurs.

"Som tidligere aktionær i Shell synes vi, at der var en risiko for vores investering. For hvis man fortsætter med at modarbejde den grønne omstilling, kan man skade sit brand og sin social license to operate i offentlighedens øjne. Det var derfor vigtigt for os at sende et tydeligt signal til Shell om, hvad der skal til, før vi kan blive aktionær igen", forklarer Jens Munch Holst.

Samme signal fik vi sendt til Volkswagens ledelse, da vi sammen med de statslige svenske pensionskasser AP2, AP3, AP4 og AP7 samt britiske Church of England Pensions Board anlagde sag imod den tyske bilgigant. Her forsøgte vi at overbevise domstolene om, at aktionærer har ret til at fremsætte aktionærforslag på selskabets generalforsamling. VW's ledelse har nemlig gang på gang afvist at lade et klimaforslag komme til afstemning. Også her valgte domstolene at afvise sagen.

Både denne sag og sagen mod Shell viser, at globale selskaber i stigende grad skal forvente også at blive presset juridisk, når det kommer til deres handlinger, mål og lobbyisme på klima.

Dette indgår i overvejelserne, inden vi stemmer imod

- 1 Har virksomheden en fornuftig klimastrategi, der er integreret i hele organisationen?
- 2 Har virksomheden tilstrækkelige reduktionsmål og en plan for at nå dem?
- 3 Har virksomheden transparent og gennemsælgelig rapportering om klimarelaterede finansielle risici?
- 4 Har virksomheden undladt at lobbyere mod klimapolitiske tiltag?

Det er som hovedregel ikke muligt at stemme imod en bestyrelsesformand. Det foregår derfor på den måde, at man som investor undlader at stemme for vedkommende, hvilket i praksis er det samme (og bliver opfattet) som at stemme imod. Bliver personen ikke godkendt af generalforsamlingen, skal selskabet finde en ny kandidat.

Ansvarlighed giver gode afkast

Når vi skal beslutte, om vi vil ekskludere eller frasælge en investering, er spørgsmålet om, hvilken konsekvens det vil have for afkastet, altid en del af analysen, der ligger forud. Samtidig overvåger vi efterfølgende hvilken effekt, det har haft for afkastet.

I AkademikerPension har vi et mål om, at afkast og ansvarlighed skal gå hånd i hånd. Faktisk er det et krav, at eksklusionerne som hovedregel skal være neutrale eller positive for det langsigtede afkast. Derfor fylder afkastet naturligt meget, når vi beslutter at ekskludere nogle investeringer. Eller sagt med andre ord, vi er ikke blot ansvarlige for ansvarlighedens skyld, vi er det også for at beskytte og forbedre afkastet, forklarer vores investeringsdirektør, Anders Schelde.

"Vi har tusindvis af investeringer i investeringsporteføljen, så reelt er det kun, når vi ekskluderer mange selskaber inden for en og samme sektor, at det potentielt kan skade afkastet. Derfor analyserer vi altid nøje afkasteffekten i disse tilfælde, som eksempelvis har handlet om tobaksselskaber og fossile selskaber. I begge tilfælde var det en klar konklusion, at det vil være neutralt eller ligefrem gavnligt for det langsigtede afkast at ekskludere".

Det betyder dog ikke, at det er helt uden effekt på kortere sigt. Særligt de fossile selskaber udviser store kortsigtede udsving. Så når vi generelt ikke ejer dem, får vi en mere stabil udvikling i vores afkast, end vi ellers ville have fået.

"Det betyder, at vi i nogle perioder som for eksempel i 2021 går glip af nogle gevinster, men i andre perioder undgår vi et tab, og vores konklusion er, at det giver gevinst på den lange bane ikke at eje fossile selskaber, som ikke har styr på deres omstilling".

Eksklusioner og frasalg gav positivt afkast

Vi er sat i verden for at sikre en økonomisk tryk alderdom for vores medlemmer, og som langsigtet investormener vi, at den grønne omstilling vil gøre mange

fossile selskaber uattraktive i fremtiden, hvilket vil betyde store, langsigtede risici for afkastet. Faktisk har vores store fossile frasalg indtil videre givet overskud på afkastet, hvis vi sammenligner med, at vi havde beholdt de investeringer. Det samme gør sig gældende for vores eksklusioner og frasalg af våben og tobak.

"Vi ser fortsat store afkastmæssige risici i de fossile selskaber, som mangler en grøn omstillingsplan. Samtidig oplever vi, at det stort set er umuligt at råbe ledelsen i disse selskaber op. At forblive investeret i de selskaber er derfor i vores optik både risikabelt og uansvarligt. Vi håber dog fortsat på et sporskifte fra selskaberne og står klar til at investere igen, hvis det kommer", fortæller Anders Schelde.

AkademikerPension har af samme årsag en offentligt tilgængelig observationsliste med selskaber, der er undtaget for eksklusion, fordi de er ved at omstille sig, selv om de ikke er i mål endnu.

Med penge kommer ansvar

I AkademikerPension er vi ikke i mål selv efter det store fossile frasalg. Den grønne omstilling er kompleks og kommer til at tage lang tid, så vi skal hele tiden navigere og sikre os, at vi har den rette tilgang. Hidtil har det betydet en række løbende opstramninger på frasalget. Eksempelvis har vi i de seneste par år fokuseret mere på de banker, som stadig låner ud eller investerer i de fossilselskaber, som AkademikerPension har ekskluderet.

"Hvis vi skal gøre os håb om at leve op til Paris-aftalens mål, kræver det, at alle aktører er på banen, også finanssektoren, som i vores optik hænger lidt i bremsen. Derfor gør vi en indsats for at få både danske og store internationale banker til at arbejde bedre og mere indgående med klimaområdet. Via bankerne er vi jo selv indirekte forbundne til flere af de fossile selskaber, som vi har ekskluderet. Det giver os et ansvar at løfte, og vi mener, det er vigtigt for at skærme bankerne for de voksende klimarisici og dermed også beskytte vores investering i disse banker", slutter Anders Schelde.

Afkasteffekten af vores eksklusioner og frasalg

Våben

Siden april 2018 har frasalg af våben haft en skønnet positiv afkasteffekt på 0,1 procent.

Tobak

Siden september 2019 har frasalg af tobak haft en skønnet positiv afkasteffekt på 0,1 procent.

Fossile selskaber

Siden april 2018 har fossilt frasalg haft en skønnet positiv afkasteffekt på 0,1 procent.

Emerging Markets landeeksklusioner

Siden primo 2021 har landeeksklusioner i Emerging Markets haft en skønnet negativ afkasteffekt på -0,1 procent.

Den samlede effekt

Siden april 2018 har den samlede effekt for de tre sektoreksklusioner og landeeksklusion givet en skønnet positiv afkasteffekt på 0,2 procent akkumuleret siden 2018. Effekten har med andre ord været marginalt positiv indtil videre.

Sådan vurderer vi et selskab

- Vi laver regelmæssige screeninger af selskaber med data leveret af eksterne leverandører.
- Hvis vi vurderer, at en investering ikke lever op til vores politik for ansvarlige investeringer, vil vi som udgangspunkt indlede aktivt ejerskab over for selskabet.
- Vi laver egne analyser af selskabet ud fra vores egne data og selskabets offentligt tilgængelige materiale.
- Vi foretager en afkastmæssig analyse og vurderer, om vi kan undvære selskabet i porteføljen ud fra afkast, risikospredning mv.
- Vi vurderer, om vi skal forsøge med dialog, karantæne og/eller optagelse på vores offentlige observationsliste.
- Hvis vi vurderer, at intet fører til en ændring, kan vores komité for ansvarlige investeringer vælge at ekskludere selskabet fra vores portefølje, hvis vi kan undvære selskabet ud fra hensyn til afkast og risiko.
- Hvis selskabet senere ændrer praksis eller adfærd, kan vi ændre beslutningen og vælge at geninvestere.

Ved udgangen af 2023 havde AkademikerPension ekskluderet 918 selskaber og 38 lande. Du kan læse mere om vores politik for ansvarlige investeringer på akademikerpension.dk

Kort & godt fra 2023

Konflikt og krig

2023 har på mange måder været et turbulent år, som har været præget af krig og uroligheder.

Ukraine

I 2023 indsendte vi aktionærforslag til selskabet Analog Devices, fordi selskabets produkter mod dets vilje blev brugt i russiske våben på slagmarken i Ukraine. Sammen med andre investorer stillede vi forslag om, at selskabet skulle styrke sit værn mod misbrug af dets produkter, hvilket selskabet var enig i. Selskabet har lovet at sætte hårdt ind for at undgå, at det gentager sig og rapportere tilbage til aktionærene om fremdriften. Vi ekskluderede den russiske stat fra vores investeringsunivers i 2022 som konsekvens af Ruslands invasion af Ukraine, hvilket er en klar overtrædelse af internationale love og regler og af vores politik for ansvarlige investeringer.

Israel & Palæstina

I 2023 vurderede vi i tråd med vores standpunkt om konfliktramte områder en række selskaber, der har forbindelse til de israelske bosættelser på den besatte Vestbred. Det medførte, at vi så os nødsaget til at ekskludere 13 israelske selskaber for at overtræde vores politik for ansvarlige investeringer. Eksklusionsbeslutningen blev midlertidigt udskudt som følge af Hamas' terrorangreb den 7. oktober 2023, men blev efterfølgende gennemført i januar 2024.

Vi vurderede, at de ekskluderede selskaber er i konflikt med vores ansvarlighedspolitik, fordi de enten finansierer bosættelserne eller bidrager til den fysiske infrastruktur i de israelske bosættelser. Dermed er de forbundne med de systematiske negative indvirkninger på palæstineres menneskerettigheder.

Vi siger nej til

Atomvåben, kemiske og biologiske våben samt klyngevåben

Overtrædelse af menneskerettigheder

Klimapres på Toyota

Sammen med norske Storebrand og hollandske APG stillede vi i 2023 et aktionærforslag, der bad Toyota om årligt at redegøre for, hvordan selskabets lobbypraksis flugter med Paris-aftalens mål – en redegørelse der bør bygge på uafhængige, troværdige data. Vi holdt også tale på selskabets generalforsamling i Japan i juni. Forslaget blev ikke vedtaget, men presset var med til at få selskabet til, lige før generalforsamlingen, at gå ud og love større fokus på elbiler fremover, mens 15 procent af investorerne undlod at støtte valget af Toyotas bestyrelsesformand.

Standpunkt om våben offentliggjort

I oktober 2023 offentliggjorde AkademikerPension et nyt standpunktspapir om våbeninvesteringer. Her beskriver vi vores politik for at investere i selskaber, der producerer våben eller medvirker hertil. Standpunktet skal tydeliggøre for vores medlemmer, hvilke typer af selskaber AkademikerPension gerne må investere i, og hvilke selskaber vi ikke må. Emnet har været en fast del af vores investeringsretningslinjer siden 2008.

Du kan læse mere på akademikerpension.dk/standpunkt-vaaben

Vores indsats anerkendes

Igen i 2023 blev vores arbejde med ansvarlighed bemærket og anerkendt på forskellig vis.

Året begyndte med, at vi vandt **Finansforeningens ESG-pris** for vores vedholdende dialog med Volkswagen. Prisen blev begrundet med, at: "De er et forbillede for den danske pensionssektor, og de er et godt eksempel på, hvordan pensionssektoren kan bruge deres økonomiske muskler til at gøre en forskel for de danske pensionsopspare".

Senere på året fik vi en **klima-førsteplads** i Voxmeters halvårslige Greencheck-måling, hvor et flertal af de adspurgte danskere vurderede, at AkademikerPension har den bedste klimaindsats. Samme måling gav AkademikerPension en andenplads på spørgsmålet om det mest troværdige danske pensionssekskab.

I 2023 blev vores mål for at bidrage til den grønne omstilling bemærket, **anerkendt og blåstemplet**. Som et af blot to pensionssekskaber i verden har vi fået godkendt en række nye klimamål af det anerkendte klimatiltag, Science Based Targets initiative (SBTi).

En stor rapport fra Mellempøkeligt Samvirke gav os en **placering helt i top**, når det kommer til at få fossile investeringer ud af porteføljen. AkademikerPension står for bare en procent af de 25 milliarder, som 16 danske pensionssekskaber i alt har investeret i selskaber, der har omsætning forbundet med kul eller er involveret i ny olie- og gasudvinding. Det tal bliver i rapporten kun overgået af et enkelt andet sekskab.

Vil du læse mere om vores arbejde med ansvarlighed?

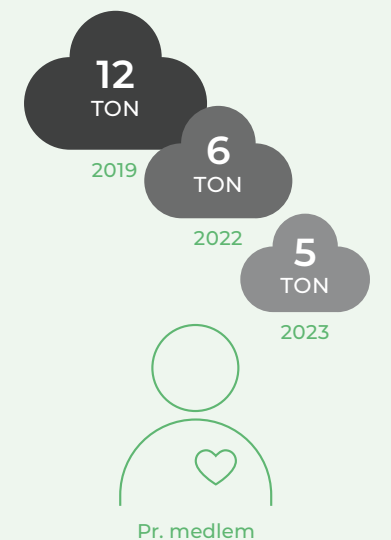
Vi udgiver hvert år en ansvarlighedsrapport, hvor vi går endnu mere i dybden med vores arbejde med ansvarlighed.

Find rapporten her: akademikerpension.dk/ansvarlig-rapport

CO₂-aftryk pr. medlem

I 2023 var vores porteføljes* gennemsnitlige CO₂-aftryk pr. medlem fem tons, mod seks tons i 2022 og 12 tons i 2019. Faldet i udledning på syv tons per medlem, svarer til over halvdelen af en gennemsnitsdanskers årlige udledning på 13 tons CO₂.

Vores porteføljes CO₂-aftryk

* Gælder scope 1 og 2 for aktier, erhvervsobligationer, unoterede investeringer, realkredit og direkte ejede ejendomme (75 % af de samlede investeringer), som er de investeringer, vi har CO₂-tal for. Vi arbejder på at kunne vise CO₂-udledninger for alle investeringerne.

Ansvarlighed i tal

For os går afkast og ansvarlighed hånd i hånd. Vores mere end 170.000 medlemmers 145 milliarder pensionskroner skal investeres ansvarligt, så de får den bedste pension.

Når vi har den højeste pension for øje, skal vi tænke langsigtet og kigge både 10, 20 og 30 år ud i fremtiden. Det nytter ikke noget kun at kigge på vores forretning i et øjebliksbillede eller fokusere på højt afkast et enkelt år.

Vi arbejder hver dag for at spille en positiv rolle i samfundsudviklingen og på at skabe positive forandringer i de 7.000 virksomheder, vi investerer i. Vi skaber blandt andet forandringer ved at investere i grønne teknologier, stille os op på talerstolen til selskabers generalforsamlinger og stille klimaforslag.

Vi beder de virksomheder, vi investerer i, om stigende mængder af data og større indsigt i deres forretning. Det gør vi, fordi data er den eneste måde, vi kan vurdere, om virksomhederne reducerer CO₂, betaler den rette skat, arbejder for ligestilling og undgår, at lønnen til topchefer stikker af.

For os er dialog og stemmeafgivelse en måde at udøve vores formelle rettigheder som aktionær og bruge vores indflydelse til at påvirke selskaber til større ansvarlighed. De selskaber, vi investerer i, har stor betydning for samfundsudviklingen og med det følger et stort ansvar.

Ekskluderede selskaber

Ved udgangen af 2023 var 918 selskaber på vores liste for eksklusion.

Årsag til eksklusion

Olie og gas	373
Kul	355
Menneskerettigheder	154
Kontroversielle våben	54
Tobak	29
Tjæresand	5
Andet	11

* Et selskab kan godt være ekskluderet af flere årsager og dermed være registreret flere gange i tabellen. Det gælder eksempelvis mineselskabet Glencore, der er ekskluderet på grund af både menneskerettigheder og miljø (kul).

Ekskluderede lande

38 lande er ekskluderet fra vores investeringsunivers.

Sådan har vi stemt i 2023

Vi har i 2023 stemt på 1.252 selskabers generalforsamlinger med 15.973 dagsordenspunkter. Vi har stemt imod ledelsen 2.437 gange og stemt for en lang række aktionærforslag.

Dialoger med selskaber

I 2023 var vi i dialog med over 500 selskaber fordelt på følgende emner:

Miljø

32 %

Cirkulær økonomi og forurening 13 %
Klimaforandringer 62 %
Forvaltning af naturressourcer 25 %

Sociale spørgsmål

27 %

Menneske- og arbejdstagerrettigheder 34 %
HR og ledelse af medarbejdere 50 %
Bredere samfundsmæssige indvirkninger 16 %

God selskabsledelse

27 %

Bestyrelsens effektivitet 41 %
Ledelsens aflønning 46 %
Aktionærrettigheder og aktionærbeskyttelse 13 %

Strategi, risici og kommunikation

14 %

Rapportering 33 %
Strategi og vision 46 %
Risikohåndtering 21 %

På vej mod CO₂-neutral portefølje

Vores overordnede mål er, at vi skal have en CO₂-neutral portefølje i 2050, og udviklingen går den rette vej. Tallene dækker scope 1 og 2-emissioner for den del af de samlede investeringer, vi i dag har CO₂-tal for (75 %)

	2019	2020	2021	2022	2023	Udvikling
Total CO ₂ -udledninger	1.723.031	1.561.990	1.422.586	890.469	834.471	-52 %
CO ₂ -udledninger per million danske kroner investeret	16,5	14,6	11,3	8,8	7,6	-54 %
CO ₂ -udledning pr medlem	12,5	10,8	9,4	5,6	4,9	-61 %

For mere detaljeret CO₂-regnskab se Ansvarlighedsrapport 2023 på akademikerpension.dk/ansvarlig-rapport (tons CO₂)

OM OS

AkademikerPension er en medlemsejet pensionskasse for mere end 170.000 akademikere. Fra 2009 til 2023 har vores medlemmer fået et gennemsnitligt årligt afkast på 7,7 procent.

AkademikerPension forvalter 145 milliarder kroner på vegne af vores medlemmer, og vores vision er at skabe et højt afkast på et ansvarligt grundlag. Derfor understøtter vores investeringspolitik blandt andet den globale klimaaftales målsætning om maksimalt 1,5 graders global opvarmning.

Arbejdet med at fremme ansvarlige investeringer er AkademikerPensions primære bidrag til at indfri FN's 17 verdensmål for bæredygtig udvikling.

AkademikerPension
Smakkedalen 8
2820 Gentofte
tlf: 3915 0102
akademikerpension.dk
post@akademikerpension.dk

Redaktion:

Kira Orloff (redaktør)
Christina Dorff
Jakob Lyders Tarpgaard
Troels Børrild
Anders Schelde
Christina Roed

Layout: Essensen

Fotos: Forside: Unsplash,
s. 4, 5, 8-9, 11, 12, 13: Unsplash
Tryk: Grafisk Rådgivning ApS
Oplag: 3000
Udgivet marts 2024

